

Oppilaslähtöistä välituntitoimintaa Jyväskylään

Jyväskylän peruskouluissa otettiin 1.1.2026 käyttöön mobiililaitteiden käyttökielto koko koulupäivän ajaksi, myös välitunneille. Muutos on tuonut positiivisia vaikutuksia muun muassa työrauhaan, oppilaiden sosiaalisiin suhteisiin ja yhteisöllisyyteen. Samalla tarve monipuolisemmalle ja osallistavammalle välituntitoiminnalle on kasvanut.

Lokakuussa 2025 Jyväskylän Nuorisovaltuusto toteutti kyselyn kaupungin peruskouluille välituntitoiminnan kehittämiseksi mobiililaitteikiellon myötä. Kyselyyn vastasi yli 1100 oppilasta 20 koulusta. Vastauksissa korostuivat erityisesti toiveet liikunta- ja oleskelumahdollisuuksien lisäämisestä koulupihoille sekä viihtyisämmistä välitunneista.

Oppilaslähtöinen välituntitoiminta tukee lasten ja nuorten hyvinvointia, lisää yhteisöllisyyttä sekä ehkäisee yksinäisyyttä ja kiusaamista. Samalla laadukkaat koulupihat toimivat tärkeinä lähiliikuntapaikkoina myös vapaa-ajalla.

Jyväskylän kaupungin tulisi lisätä oppilaslähtöistä ohjattua välituntitoimintaa perusopetuksen kouluissa. Ohjattu välituntitoiminta rohkaisisi nuoria aktivoitumaan peleihin, leikkeihin ja yhteiseen tekemiseen erityisesti silloin, kun toiminta olisi oppilaiden itsensä suunnittelemaa ja osallistumiskynnys pidettäisiin matalana. Kyselyn perusteella suuri osa oppilaista osallistuisi tai ainakin mahdollisesti osallistuisi järjestettyyn välituntitoimintaan, mikäli sitä olisi tarjolla.

Toiminnan organisoimiseksi kannustaisimme kouluja käymään keskustelua esimerkiksi oppilaskuntahallitusten sekä tukioppilaiden kanssa.

Monet oppilaat ovat lisäksi kertoneet toivovansa mahdollisuutta sisäliikuntaan koulun liikuntasalissa sekä pidempiä välitunteja, jotta esimerkiksi pelit ja liikunnallinen toiminta ehtisivät käynnistyä kunnolla.

Jyväskylän perusopetuksen koulut ovat mukana Liikkuva koulu -ohjelmassa, ja oppilaiden esiin nostamien toiveiden huomioiminen tukisi aktiivisemmän, yhteisöllisemmän ja hyvinvointia edistävän koulupäivän toteutumista. Jyväskylän kaupungin strategisena tavoitteena on olla "nuorten kaupunki", ja kaupunki on sitoutunut myös Lapsiystävällinen kunta -toimintaan. Oppilaiden tarpeiden huomioiminen koulupihojen kehittämisessä ja välituntitoiminnassa tukee näitä tavoitteita.

Edellä olevan perusteella esitämme, että Jyväskylän kaupunki:

1. kehittää koulujen piha-alueiden rakenteita, varusteluja ja toiminnallisia ratkaisuja sekä hankkii välitunneille tarvikkeita oppilaiden toiveiden pohjalta,
2. lisää liikuntaan, leikkiin ja yhdessäoloon kannustavia ratkaisuja koulujen piha-alueille,
3. lisää oppilaslähtöistä ohjattua välituntitoimintaa peruskouluissa,
4. kartoittaa mahdollisuudet liikuntasalien ja muiden sisätilojen hyödyntämiseen välituntien aikana,
5. arvioi pidempien tai toiminnallisten välituntien kokeiluja osana aktiivisempaa koulupäivää,
6. ottaa oppilaat mukaan toiminnan suunnitteluun esimerkiksi oppilaskuntien ja tukioppilaiden kautta.

Kysely välituntitoiveista:

Kysely toteutettiin Forms-kyselynä 20 eri oppilaitoksen oppilaille.
Kyselyihin vastasi 1135 henkilöä 1.–9. luokilta.

Halssilan koulu (1–6 lk.)

- Isompi kiipeilyteline
- Skeitti
- Vaijeriliuku
- Kepparitalli

Huhtasuon yhtenäiskoulu

- Kiipeilytelineet
- Liikuntavälineitä (hyppynaruja ym.)
- Askartelua
- Pelejä
- Liikuntaa
- Hämähäkkikeinuja
- Seiniä, joihin saisi potkia palloa

Kilpisen yhtenäiskoulu

- Keinuja
- Katos
- Kiipeilytelineitä

Kristillinen koulu

- Katoksia
- Istumapaikkoja ja -tilaa
- Kiipeilytelineitä
- Keinuja
- Liikuntavälineitä

Jyskän koulu (4–6 lk.)

- Limsa-automaatti
- Parkour-rata

Normaalikoulun yläkoulu

- Keinuja
- Lautapelejä

Keljonkankaan yhtenäiskoulu

- Katoksia
- Penkkejä
- Keinuja
- Sisävälitunnit myös alakoululle
- Pelejä
- Lisää koripallokenttiä

Keltinmäen koulu (4–6 lk.)

- Keinuja

Korpilahden yhtenäiskoulu

- Liikuntasalivälitunnit
- Istumapaikkoja
- Kiipeilyteline

Kypärämäen koulu

- Keinuja
- Kiipeilyteline
- Tuoleja

Mankola

- Liukumäki
- Koripallokenttä
- Jääkiekkokaukalo

Puistokadun päiväkotikoulu (1.–6. lk.)

- Pump track
- Liukumäkiä
- Parempi koripallokenttä
- Suurempi katos

Sohlberginkadun koulu

- Ohjattuja välituntileikkejä ja yhteistä tekemistä
- Kiipeilyteline
- Sisävälitunteja
- Lautapelejä

